2012, human bones were observed on the ground's surface. The cemetery was reported to the KPD and the area was included in the NKVR. In 2013, an excavation (3 trenches with a total of 30 m^2) was conducted. A human skull with seven beads beside it was found in trench 2. It is likely that at some time in the past, the skull had been discovered on the cemetery's grounds and buried at this site. Isolated human bone fragments were discovered on the cemetery's surface as well as in the upper layers of the trenches, i.e. in the sod and top soil. A metal detector discovered five metal finds on the cemetery's grounds (Fig. 4).

Vytautas Juškaitis

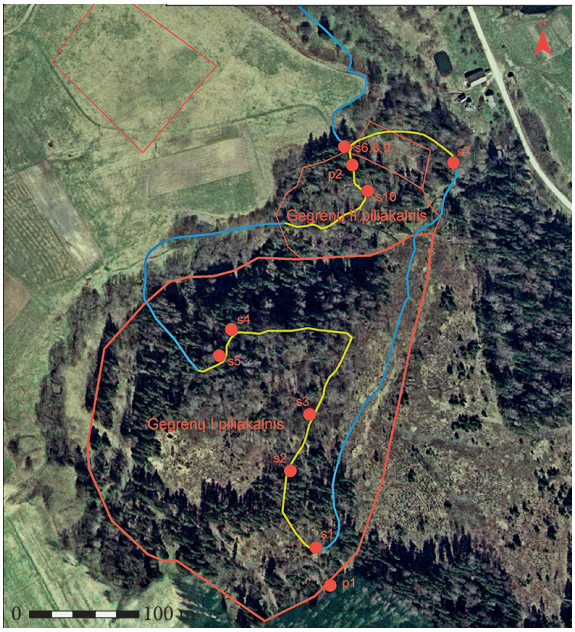
Kapas Gegrėnų piliakalnyje II

2013 m. Gegrėnų piliakalniuose I ir II (Plungės r.) atlikti archeologiniai tyrimai, nes piliakalniuose ir jų aplinkoje yra numatyta įrengti trasos žymeklius, informacinius stendus, pėsčiųjų takus, kelio užtvarą. Pėsčiųjų tako vietose 2012 m. A. Žilinskaitė atliko žvalgomuosius tyrimus, kurių metu kultūrinio sluoksnio neaptikta (Žilinskaitė A., Gegrėnų piliakalnių I ir II teritorijos ir apsaugos zonos (Gegrėnų k., Plungės r.) 2012 metų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita, *LIIR*, neinventorinta, p. 3–15).

Šurfai trasos žymeklių vietose orientuoti pagal pasaulio šalis, o perkasos laiptų ir užtvaro vietose – pagal tai, kaip bus orientuoti objektai. Pėsčiųjų takų vietose atlikti žvalgymai, mechanizuotai kasant iki 35 cm gylio. Detaliųjų tyrimų metu ištirtos dvi perkasos. Iš viso perkasomis tyrinėtas 18,1 m^2, šurfais – 11,3 m^2 dydžio plotas.

Perkasa 1, ištirta užtvaro vietoje, buvo 4x1 m dydžio. Joje archeologinių radinių neaptikta. Po šviesiai pilkos žemės sluoksniu, 55–70 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus pasiektas įžemis – smėlis.

Perkasa 2, ištirta laiptų vietoje, buvo 9,4x 1,5 m dydžio. Jos plotas – 14,1 m^2. Po 5–10 cm storio velėna aptiktas 0,3–1,3 m storio atidengtas pilkos žemės sluoksnis be radinių. Po juo, 0,35–1,35 m gylyje aptiktas įžemis – smėlis. Įžemyje atsidengė dviejų duobių kontūrai, užpildyti pilka žeme. *Duobės 1* kontūro dydis neaiškus, nes dalis jo buvo už perkasos ribų. Duobėje jokių radinių neaptikta. Duobės dugnas pasiek-

1 pav. Gegrėnų piliakalnių tyrimų situacijos planas: 1 – šurfo arba perkasos vieta ir numeris; 2 – esami takai; 3 – takai, kurių statybos metu atlikti archeologiniai žvalgymai; 4 – kultūros paminklų ribos. V. Juškaičio brėž.

Fig. 1. Situation plan of the Gegrėnai hillfort's investigation: 1 – test pit or trench site and number; 2 – existing paths; 3 – paths which were surveyed during their construction; 4 – boundaries of the cultural sites.

2 pav. Šurfe 10 aptiktas griautinis kapas. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 2. The inhumation discovered in test pit 10.

0 5 cm

3 pav. Archeologinių žvalgymų metu aptiktas ietigalis. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 3. The spearhead discovered during the field survey.

tas 1,05–1,1 m gylyje nuo žemės paviršiaus. *Duobės 2* kontūras buvo 1,05–1,25 m dydžio. Jos gylis – 95 cm nuo žemės paviršiaus. Šioje duobėje irgi jokių radinių neaptikta.

Žvalgomųjų tyrimų metu ištirta 10 šurfų (1x1; 1,5x1,5 m dydžio). Šurfuose 1–9 vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta. Tik Gegrėnų piliakalnyje II ištirtame šurfe 10 rastas griautinis kapas (1 pav.). Iš pradžių šurfas matuotas 1x1 m dydžio, bet, įsigilinus iki 1,4 m ir nepasiekus įžemio, nuspręsta šurfą padidinti iki 1,5x1,5 m. Po 5 cm storio velėna aptiktas pilkos žemės sluoksnis be radinių. Jo storis 1,4–1,5 m. Po šiuo sluoksniu 1,45–1,55 m gylyje aptiktas *griautinis kapas 1* (2 pav.). Kadangi mirusiojo kaukolė buvo už šurfo ribų, šurfo V sienelėje buvo padaryta 45x20 cm dydžio išpjova. Atlikus antropologinius tyrimus nustatyta, kad palaidota vyresnė nei 50 m. moteris. Mirusioji orientuota galva į V. Kapo kontūras 1,85x0,6 m dydžio. Griaučių ilgis 172 cm. Šalia mirusiosios jokių įkapių nerasta. Aptiktą kapą datuoti sunku. Tačiau, sprendžiant pagal orientaciją, griaučių išlikimą ir pagal kapo duobės užpildo spalvą bei gylį, greičiausiai kapas datuotinas XVII–XIX a. Tikėtina, kad šioje kalvoje buvo kaimo kapinaitės.

Būsimų pėsčiųjų takų vietose, apie 820 m ilgio atkarpoje, atlikti archeologiniai žvalgymai. 420 m takų patenka į piliakalnių teritorijas – šlaitus ir papėdę. Dar 400 m takų patenka į piliakalnių ir kapinyno vizualinės apsaugos zoną. Pėsčiųjų takų vietose žvalgytas apie 1230 m^2 plotas. Tako tiesimo metu mechanizuoti žemės kasimo darbai siekė 5–35 cm gylį. Archeologinių žvalgymų takų vietose metu į PR nuo Gegrėnų piliakalnio I aptikta archeologinių radinių: ietigalis (3 pav.) (datuotinas III–VIII a.), keturlapio dobilo formos segės fragmentas (datuotinas IX–XII a.), keramikos šukė (datuotina IX–XII a.), įtveriamojo peilio fragmentas, kriauninio peilio fragmentas ir neaiškios paskirties dirbinys (datuotini I tūkst. – II tūkst. pradžia).

Grave in Gegrėnai hillfort II

In 2013, an excavation (two trenches, ten test pits, a total of 29.4 m^2) was conducted at Gegrėnai I and II hillforts, Plungė district, and their visual protection zone (Fig. 1). A 17th–19th-century inhumation was found in test pit 10 (Fig. 2). A spearhead (Fig. 3), a fragment of a four-leafed clover-shaped brooch, fragments of two iron knives, finds with no clear purpose, and four sherds of hand built household pottery were discovered during a field survey to the SE of Gegrėnai I hillfort.